

حالی — ۱۵ تشرین ثانی ۱۹۲۷

جلد: ۹

پشتی سنه — نومبر ۹۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

مجله علمی

آبونه شرطی: سنه لکی ۲۰۰

آلتی آیلانی ۱۲۵، فوق العاده

نسخه لرایجون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدور .

مجموعه من هیئت نتیجه طبی تنسب

ایدله بن ازلر اعاده ایدلر .

هر آیه برنجی و ادبه پشتی کونلری هیفاره ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، حرفی مجموعه در .

فني بوجروسى

سنةل واركة اووندم اوپويوك روجى بن
اوکا وردم ايلاک لئىک آدوتى ..
قذرتک شمشى تىغورکى اوزور زلفازى
اوپيور غالى الله ايته بويوکوش بوى .

سنةل واركة اونک يندىسى ، زنداچىسى
ايک قورباک کينه دوز بولله وحى عذمه .
آجيوب اوضى خداسه بولاق علمى ،
دعه غافل زوم : « في جرم وراوند بو » دعه !

دعه براوت ، بزي چيکنه دمه نادان بيلار :
برياش جبهه آقى صالحه قردن تلار ،
کرچه هر قوغلان کاک قوباران بر صافار
شفقتدن بزه بولوقا کيتيرمه : آجى !

سبح اوياقونى کوننده بى دوکوش صانداک :
جشمک بى قان چيکلرندن قورولور !
شو کاغدن کفک صادوقى سولون يازمک ،
بلکه هم عرى و هم قمنى اوزن چوقور .

بن نه بر محقق انسان ، نه همتکارم
دبلى بو قدرکه اوورده بى شمع گدرک ..
کاشاک قارا سمرينه عاشق ياشارم ،
غرام بر قوبوردر ، ويله ساه اوله درن ..

کولوم بوله فکرلردن اوونجاچ دؤشم
ايتهم بى نه يراقيش ، نه دؤم اکل
آبارق بغيرى فرياده نزل اتم ،
ايکهلم ، مييقريم بر صابىق نسه دکل !

چانلاراکن ايکهلديکى دويدلغ و صاحبز
سرورى بارچالريک کوشلردن اوزاق ،
ابدى کيجهرله کومولديکى فرق اينديکم
زمانه ينه دىک دوراجق و يالکيز بن ،
بوتون بوماعى مختلره صولک شامده اطرافده
بوشلى ، نوم قاراناق ، آيافده لاجى اونته ،
فورقومه غما يالکيز بن ، آدانغيز بن ابدى
بکله بچم ، کاشاک جرايمى اوزر نى ابدى بفرک
دوغماسته ، يالکيز بن ، اميداک بدن انتظار
ابدم حکم !

تايخ حيفرى

طوسهوى زاده

دورقور رشت غنامه

ادرنه نهبرى

تاريخمه زمانه زده

۱۱

مجاهدک کوروسى

برنجى کوروردن داما کورچوک اولوب (دهم
قانى عرض ميدانى قاپسى) موقى الله (عدالت
قصرى) آراسلدى کين طونجه نهري اوززنده
دزت کياق اوززنده اينى کوچوک وى آک بويوک
اوج کيرلى رکورودر . وقفه دن اعتبارا طونجهک
هراکى ساحله ، رکولمقرو طولنده ريختيلر انشا
قيلمش و نهرك زمينه مرمرل دوشمشدر .
رسمزدور بورخيميل کورولمکدهور .

سرايک جينخانه آياري انشايدلندن دولاي
بوکورونک عدالت قصرى طرفه دىک مديخانه
اشخاب رقاى بايلمس اولوب اوزمانلرده (جينخانهک
کوروسى) ديقيلدى آکلاشيلمقدور . ۱۲۹۵
خريئدن و سرايک بايماستد صوکر انشا ايديان
سوارى قيشلار نه جوار اوايى مالايمسيله (سوارى
کوروسى) ديتلرده وازده . سراى معمور
وسکون اکن (خاص باشه کوروسى) درل ايدى .
تاسف اولونورکه بوکورونک يانه بر دکرم
سدى انشا اولومش و موقک روستاى وديلى
وسقلى اخلال ايدمک اولان دکرمک وازلى
کليات ايتيرمش کى معمار ستانک ازلرندن اولان
(قصر عدالت) ک حسيم طالشلردن مصنوع
قواصولارى بوجک يوقايلندن سوکولرک آشاغى
آياست وسدک انشاسده قوللايلمق ايتهيلمشدر .
شکر ايديلمک دکرم قا بولاش واکوزدل
برده تخريش قورمانلشدر . يالکيزکورونک يانده
نهرك اوومقدمه يافتک بوسد . سى موجب اولمق
اولان سد قلشدر .

اوتزه ماضيرم عام بعضى ماهرلر

طونجه سراى ، ادرنه شيرينک سريئندن
معدود اولقه باير تاريخي قيمتدن واجوا اشدى
بازيده معمارى قراستدر . دولاي داما ادرنه
زائر جيلته مساعد برلى موزه انخازينه اويريشلى

ايکن (۱۲۶۰) تاريخلرده يازوت ، فتنک
وطوب آيبارى انخاز قيلميش بدى .

(۱۲۹۵) روس خرشده قوجا بالاق شيه
جيزمى آدرکيتدى وقرا آتاج ايستايوشنده
اوزماک امينى حازر سلاخلرندن معدود اولان قروپ
معمولان اون بطاريلاک بى طويل ماليمه ايله
واغستران بوزدن قول اولمايوب قالدى . بىکله جه
بولاقستار ماهرلرک سيني سايلاهه مرخاش ايدولارنده
بريان سوروندکى زمانلرده بش اون فيجى يازوتله
سکر جاقاقى توفک روسلرک اته بکشمس ديه
سرايه آتش ويريلاورک [۱۰] هم اوکولرده
پوزار روزگارنک اسمه سندن وناقينک شدتله
انفالقردن دولاي بوتون ادرنه وادرنه ليل نيمه سى
وشم نهيلکله تهديه اولومش و همده بلى وعلى
شقى طوب قاي سمرينه نيتهل چوق فريدو بولون
بر تاريخى آيدى . بچو و افنا ايدلشدر [۲۰]

[۱۰] ب بويوک شطانک هياضت و ماهرلر
و بوکا شترع حلوامى اوکرک آدوز ايدن
قارلرمر ايچون حراجت اولومق بکانه روستاى
نيته : ۱ تاريخ عبايق انجمنى مجموعه سى سکوتجى
سته کيلندن ۱۰ قاون اول ۱۳۳۳ تاريخى
و ۷ نومرولو نسه ، صفحه ۲۰۶ . موسقولرک
ادرنه استيلاسنه دازر وفاق ۱۲۹۵ .

[۲۰] ادرنه توپلرمده بولونان بزمولمايه نظر
ادرنه وحواليلى اهاليلى عسکر اعانه سى اولانق
ادرنهده . بش بيک لبراق قاورومه (۱۱) بيک
يلدوقى ايل خرشمس (۴۵۰) . جوال دولوسى
يوک قوشاق (۵) بيک چيفت جواربا طاشلى ،
فيض الله بايما و اوج شرفلى جلدلرده دولو
اولوق روسلرک آلرته کشيش . ادرنهده
روسلرک کالجکلى والى جبل بايماستد حکومتى
اداره سنى اهالى ممتار نه تسليم الله استايوله
حرکت اينديکى (۱۴ محرم ۱۲۹۵ = ۶ قاون
مائي ۱۸۷۵) تاريخلندن ۵ - ۲۰ سون اول
آکلاشيلم اولقه شيقه و حواليسه وسائر
اداره لوزله بوليدقلى موققلره مذکور ادرنه
عسكى اعانه سى مازمه سىک سولقرنه امکال بولى
معيقه دىتحق ايتديکندن هنوز هجرت ايتيمش
بولونان بقى نفوذى ذاطر ادرنهده بولونان والى
جبل موقق قوماندانى احمد ايوب باشلره مراجعتله
بولاممک و دىکرت قيشل شندى و مهاجرت
سندلرله سفيل وريشان برحاله بولونان مهاجرله
توزيع ويرييلمى رسيه ورجا وعكس قديرده
دهياملره يالاباغى اخطار ايتيلميه . تکلفلى
رد اولومشدر . سوک کورنده عسکرى وىلمکى
اداره لوزله بولايوليدقندن اوتار بخلرده ادرنهده
براقان بقى دىچى آلايى ضابطلر و جهملرده
خدمت ايدمىک برحاله اولدقندن دولاي
توت خدمت وسائره ترک ايديان بقى افراد
بواسله لوزمى علنا چالشيلايه سامعه باشلاشلر
وسايت بويوک بر قسى روسلر طرفدن اغتنام
ايدلشدر . ست سلاطانه جملنده قيه نته دار دولو
فتک و طوبى مريملى بولوناق روسلر طرفدن
تخليه ايدلشدر . تاسيف ايدرمک بىخاطر ولى
نوط ايتيرين تانک اسبى اوونولوراق يازيلميشدر .

بر نولو آرقاسندن

اوسياهي قادينه

ايشيتيريم : «توله نه تولو غزكه!» اوريدى...
كورمه دن ، كوزلكده يانك شامزى دوردى ،
بنده بو اسكى سوزه ايتاشدم بچمدن .
بوغجه اولاد كومهن باغرى بايق آملال ،
«برېكك سهوكيلى» نى قاب ابدن عاشقوارا ،
قط هېنى ياشايور : كېمى بخورن ، كېمى شن!
«توله نلر تولو دوزور دنداده قالا نلرى .
«سهوكى» وڤا... بيشرك الشوسلو يالانلرى!..»
دردمده بك قارائاق بر قورقوبه دوشردم .
ايشته اوزمان «تولوم» قورقوتوردى بنى چوق .
«تولوم صوكىزلكوزاقى» ياشلمقدهده ذوق بو!

دييه ايتكل دورودم... بنى اوزردى دوزم .
«تولوم» صوكىزلكوزاقى» دكېلمش : آلدانش ايم ،
«توله نه تولو غزكه» . دييه نه قانش ايم ؛
توله نه تولو نوردمش .. بونى يكي آكلادم !
سنى كوردم : آلكده آك قارائاقى بر حزن ،
توسه لاش برياش چيچك كېيدى بوزك ،
مزاده باقلاشور كېيدك آيم آديم .
سكا دهشته باقم : باشايان بر تلويدك
تولومدن داهما قارا سرله كومولويدك .
تا ايجمدن توردم دالنه كوزلك .

كوزلك ، عدم كېي ، قارادجقه قارادى ،
ايجلرند تلويدك قورقوج سكونى واردي
جراتك يارلدايان تېسى رينه ...
قهقهه ، نشته دولو ، مسعود ماضىكي آكدم ،
جراتي طالعه ياندم .. ايجمدن ياندم ؛
دردك دردمنش كېي ، توردى ، ايجلدى بنى .
... بو اميدك نوبله عدمه چانك توك ،
«توله نه تولو غزكه» . دييه نلر ايكلك كوزلك :
بر تولو آرقاسندن تولومه كومولونى .

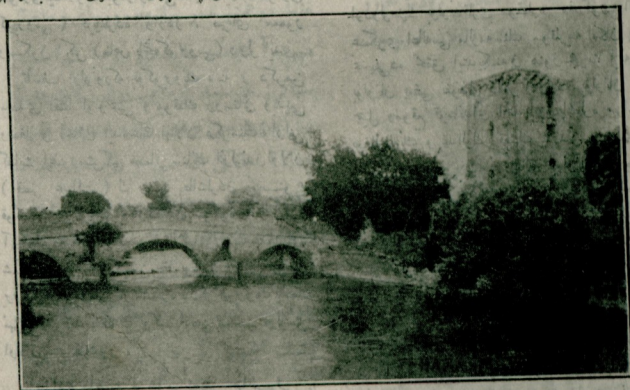
تشرين ثاني ۱۹۲۷ هـ

۶۵ يوز متره مشاهده بريته باروت ، طوب
مره يلىرى ، ومهم مقدارده سلاح قوتولمى تدقيق
ونقيده مستحقدر .
بوكا مشايه برخطاطايقان حريدن اول ادرنه ده
بايقان كھيكلرده تكرار ايداش اولوب تفرعات
ونتيجه لرى مجموعه مده نشرينه دوام اولونان ادرنه ده
تائيد تالاشي مقلدمزك محاصره حربيه مخصوص
قشندنه يازيلماقتدر .
— پتيدى —
ادرنه — ۱۷ تقيرن اول ۱۹۲۷

ادرنه يكي كوروسنك اوج عصر اولكى منظره سى
[تقريباً اول بيش سته اول بيقان ادرنه نك معروف تائيدلرند «جزار زاده لر» . عائده قوناقده سلاحشور
اوداسنك طوانى كنانرندكى توحه لردن استنساخ ايدلشدر . لوحه كوروسنك غرب جنوبى جهه سنى يمنى
مجموعه مژده نلر ايدلن (نومبر : ۹۵ - صفحه : ۱۵۳۳) يكي كوروسنك دسمنده كورونل جهه نك مقابلى
مجموعه مژك ۱۳۱۴ نجي صفحه سنده نشر اولونان) ديمر طاش قصرينك تفرعانه تائيد اولوب حالا بوراده
حدود طابورل بك اداره سنده بولونان بر نر قورقوخانه واردر . (۷۰ - ۸۰) سته اوليرنه قاذار كرك
بويوك (صال) لر وكر كېسه دسمنده كورونل خفيف نلر قاييقلرله متنوع ارزاق و محروقات فليه
وحواليسندن ، ازيمر وآق دكر آدالريك باش و قورومورلى اينوز پياسه سندن وحتى بولجى قنابنده
هر طرفدن بيايله فده ايدى . اليوم اسكى كوروسنك جوارنده كوندن كونه خراب اولوب بيقان متمدن كاركي
مغازدرك بولوندى موقفه (اسكك) ديرلكه مذكور صالار الله قاييقلر ك توقف محاررى وادونه كېيدك كرى
مختلف مالزمنك آليم وصايم سر كرى ايدى . لوحه مژده كورونل قاييقلر شكلرينه وانشا طرز ليه داير
آلدنمىز معلومانه نظر اچين نلرند قولايلان واوروپا لسانلرينه (سامبان = Sampan) و(سامبانغ =
Sampang) شكلرند نلر ايدلن نلر قاييقلرينه تماماً مشاهد لر . آنداولون باقان شيه جزيره سته
يكن توركار كندلرينه زوى اولان دنى ، ادنى ، اجنابى واقتصادى بر مذهبى تائيس وشلر ايتدرك
ايجين ، اسكى قوموشلرينه وياخجره صاحي اولان نلر وديلرينه مراجعت خصوصنده هم نيتظدن وهمده
ابى اختايدن آريانه شلردر . بو قاييقلر ديتوقه و اينوزده اعمال اولونورل ايدى . صالارك انشاستنه ايله
فليه دستكهلرى داهما ماهر ايدلر .]

طابوكه ۱۲۹۵ حريدن چوق اول ۱۲۶۲
تاريخلرند كوجوك رحمنه غازيرون جوازنده
موافق برجه بر سلاح و طوب آتبارى انشاي

سراي ايجنده (جيجهانك كوروسى) غرب جنوبى جهه سى [صاغده نى برج «قصر عدالت» ك
خرايه سيدر . مقاله سنده تعريف اولونان ريختيملر كورولمكددر . ادرنه ده تزه و فراج ايجين ، عصر مژده
لايق اصلاح و اعمارلرله ، اجناسى لازمك مواملردن برى و بلكه ريختيلى اولدينى حالده معالاف قيتى
پيلننه مكدكددر . مامولدركه ادرنه نك بكونكى نلى بوخطايى دوام ايتدريملر .]
— ۱۵۸۰ —